

Sygn. akt III Cz 644/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Magdalena Balion – Hajduk

Sędziowie SO Leszek Dąbek

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2016 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku A. G.

z udziałem R. R.

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek zażalenia wnioskodawczynie

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt II Ns 229/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Cz 644/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 4 marca 2016 roku Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił wniosek wnioskodawczynie o zabezpieczenie spadku. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawczynie pismem

z 8 listopada 2015 roku sprecyzowała swoje oświadczenie z 9 czerwca 2014 roku wnosząc

o zabezpieczenie spadku po swojej matce w ten sposób, aby dopuścić ją do posiadania i wydania jej wszystkich składników majątkowych, które pozostawiła jej matka, a to kluczy do mieszkania, samochodu i pawilonu - uzasadniła to o tym, że uczestnik nie płaci za czynszu, nie reguluje podatków i zadłuża spadek wyrządzając jej szkodę. Sąd Rejonowy wskazał, że zarząd nad spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu mieszkalnego położonym w R. przy ulicy (...) oraz nad samochodem i pawilonem sprawuje obecnie R. R.,

a w sprawie o sygn. akt II Ns 415/11 został sporządzony spis inwentarza majątku spadkowego po zmarłej matce wnioskodawczynie uzupełniony na podstawie postanowienia z 19 lutego 2016 roku. Sąd Rejonowy przywołał regulację art. 634 k.p.c., art. 636 k.p.c. i podkreślił, że majątek spadkowy po zmarłej matce wnioskodawczynie został zabezpieczony poprzez sporządzenie spisu inwentarza w sprawie sygn. akt II Ns 415/11 i oddanie go pod dozór uczestnikowi postępowania, który należy do kręgu spadkobierców po niej w związku ze sporządzonym przez nią testamentem i nie podejmuje on zdaniami Sądu Rejonowego, żadnych czynności powodujących uszkodzenia, zniszczenia albo nieusprawiedliwione rozporządzenie mieniem spadkodawczynie.

Zażalenie na to postanowienie złożyła wnioskodawczyni wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania żałaniowego. Zarzuciła niewykonanie postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z 27 października 2015 roku i niewyjaśnienie istoty sprawy,

a zwłaszcza nieodniesienie się do zarzutów wnioskodawczyni, że obecny dozorca jak dotychczas nie wywiózł jeszcze mebli z mieszkania mamy, czego ona nie może stwierdzić bo nie ma kluczy, ale na pewno wyrządził szkody nie płacąc czynszu za mieszkanie na kwotę około 25 000 zł i z każdym dniem to zadłużenie rośnie, nie mówiąc o inne długach.

Wniosła także

o ustanowienie jej dozorcą w miejsce uczestnika postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 27 października 2015 roku w sprawie o sygn. III Cz 1093/15 zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku 7 stycznia 2015 roku wydane w sprawie o sygn. akt

II Ns 229/11 poprzez jego uchylenie. Rzeczywiście tamto postanowienie dotyczyło wniosku

o zabezpieczenie z 9 czerwca 2014 roku, ale zostało ostatecznie zmienione przez uchylenie, albowiem wniosek nie został złożony we właściwej formie.

W obecnie rozpoznawanej sprawie wnioskodawczyni sprecyzowała ustne oświadczenie i przedłożyła wniosek oddany w biurze podawczym Sądu Rejonowego w Rybniku 9 listopada 2015 roku, a datowany na 8 listopada 2015 roku żądając nakazania uczestnikowi postępowania dopuszczenia jej do posiadania i wydania jej wszystkich składników majątkowych, które pozostawiła jej matka, czyli kluczy do mieszkania, samochodu i pawilonu. W uzasadnieniu wskazała, że uczestnik postępowania zajmuje mieszkanie spadkodawczyni nie płacąc zań czynszu, nie reguluje opłat za media czy podatków i zadłuża w ten sposób spadek wyrządzając szkodę wnioskodawczyni. Wskazała także, że z przepisów prawa rzeczowego ma ona wyłącznie do tego ustawowe prawo i powołała art. 140 k.c. i art. 931 k.c. oraz art. 635 k.p.c..

Do spraw dotyczących zabezpieczenia spadku oraz spisu inwentarza wszczętych i niezakończonych przed 18 października 2015 roku stosuje się dotychczasowe przepisy [por. art. 7

i 8 ustawy z 20 marca 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 539)].

Zgodnie z poprzednim brzmieniem art. 634 k.p.c. spadek zabezpiecza się, gdy z jakiegokolwiek przyczyny grozi naruszenie rzeczy lub praw pozostałych po spadkodawcy, zwłaszcza przez usunięcie, uszkodzenie, zniszczenie albo nieusprawiedliwione rozporządzenie.

Natomiast jeżeli w toku postępowania o dokonanie spisu inwentarza powstaną spory co do pozostawienia majątku spadkowego jednemu ze spadkobierców będących w jego posiadaniu - sąd spadku postanowi, czy i któremu ze spadkobierców pozostawić w posiadaniu majątek spadkowy, które rzeczy złożyć do depozytu sądowego, albo które z nich oddać dozorcę lub zarządcy tymczasowemu, zgodnie z przepisami o zabezpieczeniu spadku [§ 31 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 1 października 1991 roku w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczaniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza (Dz. U. Nr 92, poz. 411)]. To rozporządzenie jest stosowane w sprawie o spis inwentarz, gdyż została ona wszczęta przed zmianą przepisów (akta sprawy Sądu Rejonowego w Rybniku II Ns 415/11, a sprawa ta nie została zakończona, gdyż Sąd Rejonowy postanowieniem z 4 marca 2016 roku zarządził uzupełnienie sporządzonego spisu inwentarza przez komornika). Prowadzono więc postępowanie o dokonanie spisu inwentarza w związku z oświadczeniem wnioskodawczyni z 14 września 2011 roku o przyjęciu spadku po matce z dobrodziejstwem inwentarza (data wpływu do Sądu Rejonowego w Rybniku 19 września 2011 roku). Dlatego też na podstawie art. 7 ustawy z 20 marca 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw do zabezpieczenia powinny być stosowane przepisy dotychczasowe. Dodatkowo należy podkreślić, że pierwotnie wniosek o zabezpieczenie został złożony 9 czerwca 2014 roku na rozprawie w formie ustnej, a jego sformalizowanie nastąpiło pismami datowanymi na 8 listopada 2015 roku oraz na 25 stycznia 2015 roku.

Bezsporne pozostaje w sprawie, że rzeczy, co do których wnioskodawczyni domaga się dopuszczenia do posiadania (wydania kluczy do mieszkania, samochodu i pawilonu) znajdują się pod dozorem uczestnika postępowania, albowiem w toku postępowania o dokonanie spisu inwentarza to jemu oddano pod dozór mieszkanie, samochód i pawilon. Wynika to wprost z akt sprawy prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rybniku M. R. pod sygn. KMN 7/12.

Zabezpieczenie spadku może dotyczyć tylko tych jego składników, którym grozi naruszenie, usunięcie, uszkodzenie lub zniszczenie albo nieusprawiedliwione rozporządzenie. Nie dotyczy ono roszczeń spadkowych pomiędzy spadkobiercami. Wnioskodawczyni traktuje testament własnoręczny matki jako zapis, przy czym uważa, że dotyczy on faktycznie tylko działki położonej w T. przy ul. (...), bo ona wówczas istniała /k. 38/. Jej zdaniem nie dotyczy on mieszkania, pawilonu i samochodu, które powstały po dokonaniu zapisu /k. 38/. Ważność testamentu nie jest kwestionowana /k. 42/.

Żadna z przewidzianych w art. 634 k.p.c. przesłanek nie została uprawdopodobniona, gdyż wnioskodawczyni nawet się nie powołuje na nie podnosząc jedynie, że uczestnik wyrządza jej szkodę, bo pozostaje dozorcą tego majątku oraz go zadłuża. Rzeczywiście zadłużenie wobec spółdzielni mieszkaniowej występuje i zgodnie z ostatnim pismem z 13 października 2015 roku wynosi ponad 25 000 zł /k. 403/, ale nie oznacza to, że grozi naruszenie rzeczy lub praw pozostałych po spadkodawczyni, bo zgodnie z pismem Spółdzielni domaga się ona informacji o tym kto jest spadkobiercą, aby dochodzić od niego należności. W sprawie zaś jest spór pomiędzy uczestnikami co do tego kto jest spadkobiercą i w jakim zakresie ze spadku może korzystać uczestnik postępowania. Jednakże to jemu oddano pod dozór nieruchomości i część ruchomości w toku postępowania o sporządzenie spisu inwentarza. Część ruchomości została także oddana pod dozór wnioskodawczyni.

Środkami zabezpieczenia spadku, zgodnie z art. 636 zd. 1 k.p.c. są m.in. spisanie majątku ruchomego i oddanie go pod dozór oraz ustanowienie dozoru nad nieruchomością.

Zabezpieczenie spadku jest w zasadzie niedopuszczalne w razie objęcia spadku przez spadkobiercę albo objęcia zarządu spadkiem przez wykonawcę testamentu (art. 988 k.c.) lub kuratora spadku (art. 667 § 2), a do rozstrzygnięcia sporów między spadkobiercą, który objął spadek, a pozostałymi spadkobiercami właściwy jest tryb postępowania dotyczący zarządu rzeczą wspólną (art. 200-208 k.c. w zw. z art. 1035 k.c., art. 611-616 k.p.c.).

Trzeba także zauważyć, że z treści znajdującej się w aktach kserokopii testamentu przekazanej z akt I Ns 792/11 wynika, iż działka przy ul. (...) (4.000 tys. m²) należąca jest wnioskodawczyni, a reszta przypada siostrzeńcowi /k. 183/ - uczestnikowi postępowania. Testament w zakresie ważności nie jest kwestionowany, a co za tym idzie zgodnie z art. 961 k.c. umożliwia przyjęcie w oznaczonych warunkach, że zapisobierca może być poczytany za spadkobiercę. Spadkodawczyni w testamencie wymieniała wnioskodawczynię i uczestnika postępowania, dlatego dopiero po przeprowadzeniu przez Sąd Rejonowy postępowania możliwe będzie ostatecznie ustalenie kto z nich jest spadkobiercą, kto zapisobiercą, czy też są spadkobiercami w oznaczonym zakresie. Na obecnym etapie każde z tych ustaleń jest uprawdopodobnione.

Powyższe okoliczności prowadzą do wniosku, że w chwili obecnej, z uwagi na oddanie pod dozór uczestnika postępowania posiadanych przez niego przedmiotów majątkowych związanych z wnioskiem o zabezpieczenie spadku, nie ma możliwości uwzględnienia wniosku wnioskodawczyni.

Warto także podkreślić, że pismem z 25 stycznia 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wskazał, że chodzi o zmianę dozorcey, którego ustanowiła komornik w toku postępowania o spis inwentarza /k. 438/. To stanowi dodatkowy argument przeciwko zarzutom podnoszonym w zażaleniu, albowiem wskazuje na to, że do zabezpieczenia już doszło, ale wnioskodawczyni nie zgadza się z jego treścią. Ponadto do tego zabezpieczenia doszło w sprawie gdzie sąd z urzędu zobowiązał komornika do sporządzenia spisu inwentarza (II Ns 415/11), a co za tym idzie zaskarżanie decyzji tam zapadłej w toku obecnego postępowania o stwierdzenie nabycia spadku w żaden sposób nie może być zasadne. Chodzi oczywiście o decyzję związaną z ustanowieniem dozorcey.

Z powyższych okoliczności wynika, że do zabezpieczenia spadku doszło w toku innego postępowania i pozostaje on zabezpieczonym. Dlatego też zarzuty zażalenia są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., zażalenie jako bezzasadne należało oddalić.

SSO Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Leszek Dąbek